

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Eugenia Barbaroșie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui:

*Rotaru Alexandru Marcel, născut la xxxx,
originar și locuitor în mun. xxxxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.05.2015 - 26.10.2016;

Instanța de apel: 16.11.2016 - 12.12.2016;

Instanța de recurs: 04.05.2017- 31.05.2017,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2016, Rotaru Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin.(4) Cod penal, *cu aplicarea art. 364/1 alin.(8) Cod de procedură penală*, la 5 (cinci) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial și dispusă încasarea din contul lui Rotaru Alexandru în beneficiul reprezentantului părții vătămate, xxxx, prejudiciul material în sumă de 23 810 (douăzeci și trei mii opt sute zece) lei și prejudiciul moral în mărime de 50 000 (cincizeci mii) lei, iar în total suma de 73810 (șaptezeci și trei mii opt sute zece) lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilit că, Rotaru Alexandru a săvârșit încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, săvârșită în stare de ebrietate, în următoarele circumstanțe:

La 17 martie 2015, aproximativ la ora 08.30, Rotaru Alexandru aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, conducând automobilul de model „WV Golf” cu n/î C SG 474, fără a avea în calitate de pasageri alte persoane, se deplasa pe str. Lomonosov din direcția str. Korolenko în direcția str. Ion Ganea, mun. Chișinău. În timpul deplasării, ajungând în regiunea blocului locativ nr.47 situat pe str. Lomonosov, conducătorul auto Rotaru Alexandru, nu a manifestat prudență sporită la trafic, a ignorat cerințele art. 45 pct.(1) și (2) al Regulamentului de Circulație Rutieră al Republicii Moldova care prevede că;

„conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și prevederile art.14 lit. a) al aceluiași regulament, care prevede că, conducătorul de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere și ca rezultat cu partea din stânga-față a automobilului a comis tamponarea pietonului, Gonța Gheorghe, care se deplasa pe marginea alăturată dreaptă a părții carosabilului, relativ deplasării automobilului.

În rezultatul accidentului rutier, pietonul xxxx, primind vătămări corporale, a decedat la fața locului.

3. Împotriva sentinței a depus apel avocatul Barbaroșie Eugenia în numele inculpatului, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Rotaru Alexandru să-i fie stabilită pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea apelului a invocat că:

- sentința primei instanțe este pasibilă de a fi parțial casată, deoarece inculpatul este tras la răspundere penală pentru prima dată, respectiv nu are antecedente penale, nu neagă faptul că s-a produs accident rutier, nu contestă și rezultatul tragic al acestui accident, oferind sprijin material la înmormântare. La fel, inculpatul, și-a asumat angajamentul să achite prejudiciul moral, în acest sens a fost solicitată examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, ceea ce poate fi apreciată ca fiind circumstanțe excepționale;

- acțiunea civilă admisă de instanța de fond inculpatul o recunoaște.

3.1. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Nicolae Fală în numele succesoriului părții vătămate, xxxx, a declarat apel solicitând casarea parțială a sentinței în partea laturii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă cu privire la repararea prejudiciului moral prin echivalent bănesc în cuantum de 850 000 lei să fie admisă integral, pe motiv că:

- prima instanță urma să țină cont de bunul nume în mediul academic al decedatului, fapt confirmat prin titlul onorific „Om Emerit”, oferit încă în anul 2000 pentru vasta activitate științifică și dedicație pentru studiul istoriei românilor, inclusiv și în cadrul UPS „Ion Creangă”;

- încasarea unui prejudiciu moral în valoare de 50 000 lei nu compensează durerea celor apropiați decedatului și viața suprimată prin încălcarea de către pârât în mod grosolan și în stare de ebrietate a normelor de conviețuire socială, norme care mereu au

fost respectate de partea vătămată și probate prin activitatea sa prodigioasă în domeniul științifico-didactic;

- instanța de fond a încasat despăgubirea morală contrar împrejurărilor de fapt expuse și normelor de drept material aplicabile speței în cauză, suma acordată fiind contrară principiului satisfacției echitabile și reparării prejudiciului integral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2016 a fost respins ca nefundat apelul declarat de avocat în numele inculpatului și admis apelul avocatului declarat în numele succesorului părții vătămate, casată parțial sentința instanței de fond în partea acțiunii civile și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, xxxx a fost admisă parțial și dispusă încasarea din contul lui Rotaru Alexandru în beneficiul acestuia a prejudiciului moral în sumă de 100 000 (una sută mii) lei, iar în partea reparării prejudiciului material s-a respins ca neîntemeiată.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Colegiul penal a constatat că starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței. În plus, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin.(4) Cod penal.

Totodată, instanța a reținut că în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, recunoscându-și vina și a solicitat prin cerere scrisă personal examinarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, pe care le cunoaște și asupra cărora nu are obiecții, iar pedeapsa penală aplicată inculpatului pentru comiterea infracțiunii incriminate este una legală și motivele invocate de inculpat și apărătorul acestuia în cererea de apel sunt lipsite de suport factologic și juridic.

Referitor la acțiunea civilă, Colegiul a menționat că, din materialele cauzei se constată că, succesorul părții vătămate xxxx, în cadrul prezentului proces penal a înaintat o acțiune civilă, în care a solicitat încasarea din contul inculpatului prejudiciul material în mărime de 83816 lei, a prejudiciului moral în mărime de 850 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Prima instanță în mod just a ținut cont de toate bonurile prezentate de partea civilă la calcularea prejudiciului material, de faptul că Rotaru Alexandru a achitat parțial suma prejudiciului material în sumă de 3800 euro, fapt confirmat de către succesorul părții vătămate în cadrul ședinței, de aceea prima instanță în mod corect a încasat din contul inculpatului suma prejudiciului material în mărime de 18 810 lei.

La fel, Colegiul penal a reținut că la 22 noiembrie 2016, după pronunțarea sentinței primei instanțe, avocatul Barbaroșie Eugenia în numele inculpatului a transmis avocatului

succesorului părții vătămate, Nicolae Fală, suma de 1050 euro în scopul reparării prejudiciului material cauzat.

În ceea ce privește soluția primei instanțe asupra pretenției înaintată de succesorul părții vătămate, xxxx, privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 850 000 lei, instanța de apel o consideră neîntemeiată, deoarece nu s-a ținut cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, de nivelul (gradul) suportării de către rudele, colegii victimei și întreaga societate a suferințelor psihice cât și statutul victimei.

Acesta a activat în calitate de șef de catedră Istoria Românilor, din cadrul UPS „Ion Creangă” în anii 1992-2000 și din 2005 până în prezent. A avut rezultate deosebite în activitatea științifică, deținând gradul de doctor habilitat, obținând mai multe premii pentru activitatea sa didactico-științifică. A elaborat mai multe programe și manuale universitare, programe curriculare școlare, era membrul comisiei de acreditare a CNAA aducând un aport incomensurabil în activitatea științifică și în domeniul istoriei Republicii Moldova.

Totodată, Colegiul penal a relevat că orice sumă dispusă de a fi încasată cu titlu de prejudiciu moral, nu este în stare să remedieze suferințele (psihice) familiei victimei, xxxx și întregii societăți cauzate de decesul ultimului.

Astfel, instanța de apel apreciind în ansamblu circumstanțele subiective și obiective ale speței, cât și recunoașterea parțială a acțiunii civile de către inculpat și disponibilitatea acestuia, de a achita o parte din prejudiciul moral solicitat de succesorul părții vătămate, instanța a considerat echitabil a dispune încasarea din contul lui Rotaru Alexandru în beneficiul succesorului părții vătămate, xxxx, prejudiciul moral în mărime de 100 000 lei.

5. Împotriva deciziei a depus recurs ordinar avocatul Eugenia Barbaroșie în numele inculpatului, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a deciziei în latura civilă privind încasarea prejudiciului moral, cu menținerea sentinței instanței de fond, pe motiv că prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei reprezintă o sumă exagerată, iar instanța de apel trebuia să țină cont de faptul că Rotaru Alexandru are o situație financiară nu tocmai bună și mai mult ca atât, are la întreținere un copil minor.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul, prin care s-a expus întru respingerea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece cuantumul de 100 000 lei încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate ca prejudiciu moral este unul justificat, or, această sumă s-a încasat conform art. 1422, 1423 Cod civil.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului rezultă că avocatul în numele inculpatului invocă ca temei de recurs pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală care prevede că, *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Acest punct conține 5 temeiuri care pot fi invocate în recurs, însă recurentul nu a concretizat care din aceste temeiuri le pune la baza cererii de recurs înaintată și prin ce se confirmă aceste temeiuri, iar alegerea din oficiu de către instanța de recurs a temeiului din cele 5 menționate este inadmisibilă și prin urmare prevederile art.427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală a fost invocat declarativ.

Astfel, Colegiul analizând acest temei în raport cu motivele invocate în recursul declarat, constată că nici unul din ele nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, cu atât mai mult că recurentul invocă de fapt dezacordul cu soluția instanței de apel prin care a fost admisă acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

Însă, instanța de recurs conchide că soluția instanței de apel este una corectă și justificată, deoarece conform art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

În plus, la judecarea cauzei instanța de judecată ia în considerație că în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazurile de deces a victimei, persoanele vătămate au dreptul în conformitate cu art. 1422 și 616 alin. (2) Cod civil la repararea prejudiciului nepatrimonial (moral) sub formă de despăgubiri în bani în suma stabilită de instanțele judecătorești în baza unei aprecieri conform principiilor echității. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art. 219 alin. (7) Cod de procedură penală, în caz de deces al persoanei fizice care este în drept de a intenta o acțiune civilă în procesul penal, acest drept trece la succesorii ei.

Din materialele cauzei se constată că, prin ordonanța din 20 martie 2015, xxxx a fost recunoscut în calitate de succesor al părții vătămate, xxxx (f.d. 25-27, vol. I) și în

cadrul procesului penal a înaintat o acțiune civilă în care a solicitat încasarea din contul inculpatului prejudiciul material în mărime de 83816 lei, prejudiciul moral în mărime de 850 000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 lei (f.d. 157-159, vol. I).

Colegiul reține că, instanța de apel până a ajunge la soluția întemeiată a verificat și a apreciat corect circumstanțele subiective și obiective a cauzei, a luat în considerație suferințele fizice și psihice a părții vătămate și a rudelor acestuia, a colegilor și a întregii societăți, cât și statutul victimei, care activa în calitate de șef de catedră Istoria Românilor din cadrul UPS „Ion Creangă” și care a avut rezultate deosebite în activitatea științifică, deținând gradul de doctor habilitat, recunoașterea parțială a acțiunii de către inculpat și disponibilitatea acestuia de a achita o parte din prejudiciul moral, cât și aportul avocatului la soluționarea cauzei și reprezentarea succesorului părții vătămate în instanța de judecată.

Prin urmare, instanța de recurs consideră ca fiind echitabil cuantumul de 100 000 lei ca prejudiciu moral încasat din contul lui Rotaru Alexandru în beneficiul părții vătămate.

În urma celor expuse, Colegiul penal nu a constatat prezența erorii de drept invocată de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, iar solicitările recurentului nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate în cauză, prin urmare soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul declarat este inadmisibil fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Eugenia Barbaroșie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui Rotaru Alexandru, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 20 iunie 2017.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun